

לֵב אֶב מִי פִכֵּה מֵהֶלֶּ
מִכִּירָה הִלְכָּה הִ סִמְג
עֲשִׂין פִכ טוֹשׁ״ע חִמ סִי
רִיד סַעִיף יֵאֵ:
לֵב ג מִי פִי מֵהֶלֶּ
מִקּוּוֹאוֹת הֶלֶ ו סִמְג
עֲשִׂין רִמַח טוֹשׁ״ע יִיד סִי
רֵא סַעִיף לֵד וְסַעִיף לֹ נוֹבֵרֵב
אַלְפִס עוֹד בִּשְׁבוּעוֹת פִכ דָּף
רֵאֵלֵ:

נימא
7
דפירש
מחזור

נִימָא תַנְתִּי דְלֵא בְר' מַאֲר. מִדְּמֵן דְּלֵא מִכְר אֶת הַמִּפְסָח דִּיכּ
דְּהָא מִכָּה מִפְסָח מְסִיק דְּלֵתִי דְּלֵא בְר' מַאֲר^א וְלֵא כִפִּיָּה
דְּפִירָשׁ דְּהַשְׁמָא מִדְּמֵן לֹא מִכְר אֶת הַמִּכְתָּשֶׁת הַמֵּיטְלֵטל קֹא פִרְיִ:
מַחוּרְתָּא דְלֵא בְר' מַאֲר. וְאִי"ת וְהָא קֹלָמֵר בְּהַמּוֹכֵר אֶת

(א) [לקמן עה: (ב) צ"ק סז.
[מוס' מקוואות פ"ד], (ג) [לעיל
לז. וש"נ], (ד) לקמן פ: שביעית
פ"י מ"ז עוקצין פ"ג מ"י,
(ה) צס"א: בכותל,

(א) 'גב' דלי כר"מ:
(ב) רש"ם' דלי הרי וי'
שאר מאני תשמישהי לצי'
וקן כסומן: (ג) בא"ד שהוא
דבר גדול מביה גטילי ובי'
ואמר לו כ"י: ד"ה למל'
מכר דלא מוכר ובי'
אלת הספינה י"צ דקד ע"ח
ע"צ: (ד) בא"ד דמקנ'
בממני: י"צ כסוף דק ס"ח:
(ה) דלי הוא כקרקעו:
ומקן זהו גופו ובי': (ו) תוס'
ד"ה ליטור ובי' לבבובים
מאכרע רומות ובי' ואין צריך
לזאומי:

צינור שחקקו ולבסוף קבעו. והמשך צו מי גשמים או מי נהר למקוה, פסלו משום מים שאובין (ב"ק סז.). קבעו ולבסוף חקקו. ללא כלי הוא אלא ארעא סמיכתא היא (סז.).

[illegible]

לומר הם דר"מ איכא למימר דלא איירי ר"מ אלא בתשמישין הקבועין לעולם בתוך הכרס שאין מוזין אותם משם לעולם ואע"פ דאינם קבועין בקרקע אבל מכתשם שאינה קבועה בקרקע יומיני דשיילי לה ולא קביעא ביה כל כך: וזה מפתח דומיא דלעולם קמיי מה דלא דקביעא לעולם מוזין אותו משם להטלטל ממקום למקום אף מפתח בשל עץ מיירי דקביעא שיש מפתחות שאין מוזין אותן מן המפתח כגון של בני פכרים ואפ"ה לא מבר כל המפתח דאי איחא דבמפתח שאינו קבוע מיירי לפיגול וליהוי בדירה המוכר את הבית מבר את המפתח קבוע אבל לא את המיטלטלת דקדמתי גבי מכתשם וכ"ש דלת דקביע טפי אלא מדקמתי דלת שמעינן דליכא לאיפולגי אלא בין דלת למפתח ואח"כ דקביע דלת אינו מבור שהרי תשמעין קל רבוע ונה לטלטלו ופעמים שמיטלטלת אלא בתוך דתיר: גג. בריח חל רחוק בכותל: מעוט קבוע דלת: המכתשם החקוקה. כגון סלע היולא בנה כותל וחקק שם מכתשם: אבל לא את החקוקה. שהיתה חקוקה ועשויה ואח"כ קבעה בקרקע: ודלא כמתי' ומתניתין ר' אליעזר היא דפליגי בפיסא ואמר כל המחובר בקרקע הרי הוא בקרקע וכן פיש' ד' חננאל וכן שמואל ר' אליעזר ר' אבהו. אמכתשם קבועה פליגי: אמר ר' זבין קד. בין עמק לו כל מה שצבורו אין שלל אמר: כל צבור לא את צבור ר' דאינו צבורו של בית אלא בניינים בפני עמלקין:

הרי כולן מכורין: ^(א)
כר' מאיר דא' ^(ב) ו'
הכרם מוכר תשמישי
החם קביע הכא לא א'
דלת קתני מה דל'
דקביע אלא מחוור'
ת"ר^(ג) המוכר את הבכ'
הנגזר ואת המנועל
מכר את המכתשת
הקבועה מוכר האיצי'
הקלת לא את התננו'
את הריחים ר' אליי'
לקרקע הרי הוא ככל
הוא וכל מה שבתוכו
כך ובין כך לא מוכר
הדות ולא את היציצ'
ולבסוף קבעו פוס'
ולבסוף חקק אינו פו'
ר' אליעזר ולא רבנן
ר"א רבית דלמא א'
^(ד) מוכר בעין יפה מ'
בעין רעה מוכר ואלי'
דתנן ^(ה) כוורת דבורי'
הרי היא בקרקע ו

ה'קומטרס ומיהו רבנן דפליגי עליה לא ליהוו הנהו רבנן דאמר לעיל
אלא רבי אליעזר ולא רבנן ונראה לר"י דזה דחקו חקי מה שמפרש לעיל
ומכר את המכששת חקוקה היינו קצעה ולבסוף חקקה אצל לא את
הבסבוקה היינו חקקה ולבסוף חקקה אלהם ומיילי רבנן בין חקקה
ולבסוף קצעה ובין קצעה ולבסוף חקקה א"כ אמי שפיר כרבנן ובחסם
דחק לפרש דמזיגין לפרש דחקוקה היינו שלא חלשה מעולם שנחקקה
בשכלה היזא מן ההר וקצוהה בין קצוהה ולבסוף חקוקה בין חקוקה
ולבסוף קצוהה **והרי היא בקרקע**. השמא קס"ד כדורות שמחברת
יאזירי וקצוהה לפרש ויהי היא בקרקע לקטנה בכסף ושטר וחזקה קס"ד
ללבסוף דמסקינן טעמא משום דליחיקש ליער קאי אדבש שבחור
הכורות^א ולא חיישינן בחיבור הכורות^א ואומר רבינו יצחק דהשמא
היה מני למיפרך וליעטמין דלה מוקמת טעמא משום היקשא
ליער אלא משום חיבור כורות צטיט אמאי חייז חטאת הרודה
בממנה בשבת דה"ל כרודה פת מן המזור דלא מתייבז אף על
גב דחנור מחובר ולענין טומאה נמי מקבל הדבש טומאה אפילו
במקומה כיון דלא ציי מחשבה^ב ולענין פרוחזול נמי מיסוק ליה
היה איבה מקום שסובבת עליו כדפריך בשולחן (גיטין דף מ.) גבי
עציץ נקוב^ג אלא על כרחך דמנה אסיכ^ד כדמשיי הסם ואם
כן אין טעמו של רבי אליעזר משום שמחובר צטיט:
ומקבלת

[illegible][illegible]

אע"ג דקבעה וחקקה במקומה (3) והכא קתני קבעו ולבסוף חקקו במקומו הרי הוא כקרקע ואינו פוסל את המקוה. ורבנן סברי וכו'. אבל הכא לענין מקוה דלמא כבייתא ס"ל: כוונת דבורים. שעשאה וחיבר לקרקע כר' וכו'.

ו. בהא קמיפלגי דר' אליעזר דאמר כל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע סבר מוכר בעין יפה מוכר וזבול. דקאמר מוסר אני לכם שטרותי אגב האי כוורת כדי שלא תהא שביעית משמטת:

(א) נראה דל"ל דאינו מכור לר"מ אלא קנים המעמידים וכו'. (ב) דברי רבינו בבאן הוא כדעת ר"י בתוס' ד"ה אילימא ע"ש.

שס. ח. [ד]איכא עלה שם אוכל בלא מחשבה. שס. ט. דאפי' הוא מושאל או מושכר כותבין גבי יתדות ואין הקרקע שלו. רש"י גיטין לו.

א) שנת זח. לקמן פ' ט"ז, ט) כלים פט"ו מ"ב, א) (דברים טו, ו') [נשי' גיטין ג, ד"ה אלף על הקרקע] (ט) ושמיני פרשה ט, ו') [מכאן שיר לעיז'], ט) [ז'ל וז'לטה] (ז) [ז'ל קפנה], ט) [ז'ל וז'לטה] מקבלת, יענין ועי' קוין שיעורם חות פניה.

תורה אור השלם

1. ויזנון לא שמע בהשביע אביו את דעם וישלח את קצה המטה אשר בידו ויטבל אותה ביערה הדבש וישב ידו אל פיו ותאקרה עיניו: שמואל א יד כו

הנהגות הב"ח

א) רשב"ם ד"ה (דבד) הקדום היה הוא בקרקע וכו' לא שיר לא יניח דבבבוי ועומר הוא שכל מה שזילת: (ט) ד"ה וז'לטה וכו' בפרק המוכר, כי ב דף פ ע"ב: (א) ד"ה אינה בקרקע דמשום: (ז) ד"ה ה"ג וכו' מייני וקא קרי ליה: (ח) ד"ה וז'לטה וכו' כלי עץ וכלי עור וכלי פלס: (ז) בא"ד וז'לטה וכו' כלי עץ וכלי עור וכו' מ"ל מכל כלי עץ: (ו) בא"ד וז'לטה וכו' כלי קיטול נמר איירי וכו' דא"ר יחזק: (ח) בא"ד דרשה נגמרה היה ההיא דמורה הכינס אחי' קבעי:

מופת תוספות

א. ומה פכין קטנים שטורחם דוב טמאים במת מפץ שטמא דוב אינו דין שטמא במת. ב. ויסכיח בחיצין זכרים כשרה בפ"ק בסוכה (כ"ב): ואי מקבלי טומאה אפי' מדרבנן, הוי פסולי לסיכון. מוס' מחמת ז': ג. ועיקר דרשה דרשני למה שק מוטלעין מלא וריקן. מוס' תימנן ל' T. והיינו מוס' דאורנין מעיקרא שאני פשוטי כלי עץ דרבנן, כלומר משא"כ בשבועה שהיא פסולה דאורייתא [ו]מתנה לתמורה וכו', והא הוין דקתני פוסל את המקוה מכלל דאיכא מקוה מעיקרא וביזן שכן אינו נפסל אלא מדרבנן. כ"ן.

ופלוני והיינין צמקוס פלוני שכל חוב שיש לי אצל פלוני שאגבנו כ"ז שארנה והיינין חותמין עליו מלמטה או העדים והלכך משמער שטרותיו לב"ד לגבות ואיהו לא קבצי לא קרינא ביה לא יגוש^א דדיינין קמגבו ליה והפקר ב"ד הפקר וה"מ כשש לו קרקע ללוה דמאי כאלו יש למלוה משכון דצמשכון לא שיר לא יגוש^א שכל מה שזוכלו כחמיס לתקן כדי שלא יהו נראין עוקרין דבר מן התורה התקינו כן נראה הטעם צעני. ומרבי זקני זל"ד^א שמעמי דהיינו טעמא דסתם לוח אין רגילין להלוותו אלא"כ יש לו קרקע להשתעבד למלוה וצמילתא דשכיחא תקינו רבנן אצל בשאין לו קרקע מילתא דלא שכיחא היה ולא תקינו רבנן פרוצול. ואחא רבי אליעזר למימר דאס יש ללוה כוורת דבורים כומצין פרוצול דסד"א אע"ג דהרי היא בקרקע לשאר דברים לגבי הך תקנה לא חשיבא קרקע דלא סמכא דעתיה דמלוה עילויא הואיל ויכולין לטלטלה קמ"ל: ואינה מקבלת טומאה. זו הכוונה במקומה דכיון דמחוצרת היא לקרקע ילאה מתורת כלי וגם הדבש צמכוס אינו מקבל טומאה

דבטל לגבי כוורת. ודוקא במקומה אצל אס נטלה משם או מקבל הדבש טומאה כמאן דאמר וי בפרק המוכר את הספינה דלא צני מחשבה דאיכא מאן דמגריך מחשבה והלכך אצטריך הכא גבי טומאה למימני במקומה וה"ה לכל הך מיני: והרודה ממנה. כשהיא במקומה דהיינו מקוס גידולו של דבש חייב חטאת כמולס מן הקרקע. אלמא לר' אליעזר חקקו ולבסוף קבעו בקרקע משוי ליה וביימת דלעיל דלא כרבי אליעזר היה ומיהו הך רבנן היא: אינה קרקע. וי משום דחזיבור בקרקע לא בטיל תורת כלי מיהה ומקבלת טומאה במקומה וגם הדבש דלא צני מחשבה דתניא לקמן בהמוכר את הספינה [פ:]: ה"ג הסס אמר רבי אלעזר מאי טעמא דר"א. דחשיב לכוורת דבורים כמחוצר דכמיז ויטבול אותה ביערת הדבש ביהומתן כמיז ונדבש במקוס גידולו מיירי^א וקרי ליה יער והלכך חשיב ליה מחוצר ואפי' אין הכוורת מחוצרת ממש בקרקע אצל גבי יניור שחקקו ולבסוף קבעו מודי ר"א דחשיב כלי ופסיל מקוס דקצמני ברייתא ואכתי לא ידעינן הי ניור ר"א דלית ליה הך ברייתא: דף של נחוטמין. נקר רחצ לערוך עליו וללוס את הפת. ולי נראה הוא דף שקבוע בכותל ליתן עליו את הפת למכור כעין שעושין פלטרינן שלנו בכותל בתיהן מנחוך. ולקמן [ע"פ] מוקי דדף של מתכת דפשוטניהן קטמין: רבי אליעזר מטהר. דכל המחוצר לקרקע הרי הוא כקרקע: וחכמים מטמאין. דלא בטיל לגבי קרקע. ומיקון הדף שמחליקין אותו לכך הוא במקוס חקיקת הנייור דמיקון משוי לה גמר כלי לקבל טומאה. ומדלא קמפלגי בין תקנו ולבסוף קבעו וצין קבעו ולבסוף תקנו אלמא לרבי אליעזר הכל טהור לא שנה חקקו ולבסוף קבעו לא שנה קבעו ולבסוף חקקו ולרבנן הכל טמא. אלמא ההיא ברייתא דנייור דלעיל דקמפלגי בין קבעו ולבסוף חקקו וצין חקקו ולבסוף קבעו לא רבנן ולא רבי אליעזר דאי ר"א אפי' חקקו ולבסוף קבעו היה לו להכשיר ואי רבנן אפילו קבעו ולבסוף חקקו נמי יפסול את המקוה: לעולם רבי אליעזר סבירא ליה כברייתא דנייור שחקקו ולבסוף קבעו אכתי כלי הוא ולא בטיל לגבי קרקע ופסיל את המקוה והכא גבי דף היינו טעמא דר' אליעזר דמטהר ליה אפילו בתקנו ולבסוף קבעו דשאי פשוטי כלי עץ כנון האי דף דלפי' קודם שקבעו אין לו טומאה אלא מדרבנן והלכך בקבעו מיקל ר' אליעזר אצל לעיל גבי יניור שמים שאזינס

פוסלין את המקוה מן המורה דתניא בת"כ^א יכול מילא מים על כתפו ועשה מקוה בתחלה יהא טהור ת"ל מעין [ויקרא יח] מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי שמים התם מודי ר"א דפסיל מקוה דמשום קביעותו בקרקע לא בטיל מניה תורת כלי דמעיקרא ומיהו לא אשכחן טומאה לפשוטי כלי עץ אפי' מדרבנן חוץ מאותן הראויין למדרס וכדמנן במס' גדה (דף מט). כל המיטמא מדרס מיטמא טמא מת ובמקנהא נמי מוקמינן לה דף של מתכת: ומתמה גמ' מכלל דשאינא דאורייתא. דמדקא משיי הכי שמעינן דברייתא דלעיל בפסול שאינא דאורייתא מיירי והלא מדרבנן הוא דלאמרי' במסכת יבמות (דף פג:): שאס היה מקוה מ' סאה ונתן סאה שאזינן וגטל סאה כשר עד כמה רבי יוחנן אמר עד רובו והיינו טעמא דמדאורייתא הוא דבעינן מקוה ממים מוכנסין לכתחלה בלא שאינא דליתקש למעין דכפרישת לעיל ואפילו נפלו בתר הכי שאזינן בטלו ברובא א"נ קמא קמא בטיל ולעיל נמי גבי יניור המקוה היה עשוי כבר כהוגן ואח"כ קבעו שם יניור דקצמתי פוסל את המקוה מכלל דהיה שם מקוה מעיקרא הלכך פסולא מדרבנן הוא: ועוד. אפילו אס תמלא לומר דאחמירו ביה רבנן כשל מורה הכא גבי דף נמי דאורייתא מיירי דבדף של מתכת מיירי דטומאתו מן המורה דבשלמא עץ אתקש לשק [דכתבי] כלי עץ אז בגד אז עור אז שק [ויקרא יח] מה שק מיטלטל מלא וריקן אף כלי עץ כו' אצל כלי מתכת בפרשת מדין הוא [דכתבי] (במדב ג) אף את הוהב גוג' ולא אתקש לשק. ואכתי דלא כרבי אליעזר רבי אליעזר לא קמפלגי מיירי צין^א חקקו מעיקרא לחקקו ולבסוף קבעו: האמר רבי יוסי כרבי חנינא כו'. משום דפשוטי כלי עץ לית להו טומאה כלל הלכך אוקמה דדף של מתכת: אלא

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

[ומקבלת^א טומאה במקומה]. וא"ת מה טעם נקט גבי טומאה במקומה דאין חילוק בין במקומה צין שלא במקומה דהא לאו מחוצרת היא ואומר ר"ת שלא במקומה מקבלת טומאה כיון דמטלטלין אותה ממקוס למקוס דמאי לשאר כלים שבצית וגזרו בה רבנן טומאה דלמא אחי לחיטופי:

ושאני פשוטי כלי עץ דרבנן. וא"ת דבדקן דחוו למדרסות איכא טומאה דלורייתא דכל המטמא מדרס מטמא טמא מת ק"ו מפכין קטנים כדאמרינן בפרק כילד הרגל^א (ב"ק דף כה:): ובפרק על אלו מומין (בכורות דף לה). נמי פריך ואין לו חוץ ככלי שטף מדאורייתא צר קבולי טומאה הוא והא דומיא דשק צעינן ומשני בזהן דחוו למדרס ואי צאר פשוטי כלי עץ דלא חוו למדרס הניחו אפי' מדרבנן לא מקבלי טומאה כדמוכח צירס מולין (דף ג. ושם ד"ה טו) דאמר הכל שזטמין ואפי' טמא צמוקדשין האי טמא דליטמי צמאי כו' ומשני כגון צבדק קרומית של קנה ושחט צה ואי מקבלי טומאה מדרבנן מאי משיי וכו"ת התם דללא עבדה כעין

כלי דעל כרחק איירי דעבדה כעין כלי דקדשים טעונים שחיטה ככלי דלאמרי' בהמורה (מנחות דף פג:): מויקא את המאכלת ועוד מנן במסכת כלים (פ"ג מ"א) ומיימי לה צפ"ק דשבת (דף טז. ושם) כלי עץ (א) וכלי עטס וכלי זכוכית פשוטיהם טהורים ומקבליהם טמאים ועל כרחק טהורים אפילו מדרבנן דכלי זכוכית אפילו מקבליהם ליכא טומאה אלא מדרבנן כדאמרינן במסכת שבת (סג)^א ופירש רבינו שמואל דודאי אין להם טומאה אפילו מדרבנן ומסקנא לא קרימנא הכי אלא מוקי לה דף של מתכת ויש מפרשים דף של נחוטמין אע"פ שהוא פשוטי כלי עץ מקבל טומאה מדרבנן כיון שהוא משמש אדם ואת משמשי אדם דדריש בת"כ בפרשת ויהי ציום השמיני כלי^א יכול אפילו הסולס והקולב כו' ת"ל כלי עץ ולא כל כלי עץ יכול שאני מוציא את השולחן ואת הטבולא ואת הדולבקי ת"ל כל כלי עץ ריבה ומה ראיית לרבות את אלו כו' ת"ל שק מה שק שהוא משמש אדם ואת משמשי אדם אף אי ארצה את השולחן כו' ועל כרחק בשאין ראויין למדרס מדלא נקט מטה כסא ופסלס והיה ליה לרבוניהו מקראי דמשכב ומושב ובאין להם צית קבול^א איירי מדלא קאמר מה שק מיטלטל מלא וריקס אלמא מקבלי טומאה ואע"ג דמפיק להו מקרא לא היו אלא אסמכתא^א כמו כמה דרשות דת"כ ובספרי דלא היו אלא אסמכתא וכן ששמע צפרק שמי הלחם (מנחות דף טז:): א"ר יוחנן לדברי האומר מסגרתו למטה היתה פירוש למטה ביצלי השולחן ולא בשולחן טבלא המתהפכת טמאה פירוש דדרשינן השולחן הטהור מכלל שהוא טמא לדברי האומר מקגרתו למעלה היתה טבלא המתהפכת מיצעי דהא דשולחן של מקדש מקבל טומאה לפי שהיה לו צית קבול אצל טבלא המתהפכת שאין לה צית קבול מיצעי ואי דרשה גמורה היא (א) דת"כ אמאי מיצעי מיוסוק ליה מקרא דהתם אלא דאי אסמכתא היא ובטבלא המתהפכת מספקא ליה אי מקבלת טומאה מדאורייתא כדפירש הקונט' התם משום דעדיפא משאר פשוטי כלי עץ לפי שראוי להשתמש בה משני דאדין ולמאן דאמר למטה היתה טמא מדכתבי הטהור:

מבב"א דשאיבה דאורייתא. רשב"ם ור"ת מפרשי דכולו שאוב הוי דאורייתא^א ומציאס ראייה מדמתני בת"כ בפרשת ויהי ציום השמיני מקוה מים יהיה טהור יכול מילא בכתפו ועשה מקוה בתחלה יהא

פוסלין את המקוה מן המורה דתניא בת"כ^א יכול מילא מים על כתפו ועשה מקוה בתחלה יהא טהור ת"ל מעין [ויקרא יח] מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי שמים התם מודי ר"א דפסיל מקוה דמשום קביעותו בקרקע לא בטיל מניה תורת כלי דמעיקרא ומיהו לא אשכחן טומאה לפשוטי כלי עץ אפי' מדרבנן חוץ מאותן הראויין למדרס וכדמנן במס' גדה (דף מט). כל המיטמא מדרס מיטמא טמא מת ובמקנהא נמי מוקמינן לה דף של מתכת: ומתמה גמ' מכלל דשאינא דאורייתא. דמדקא משיי הכי שמעינן דברייתא דלעיל בפסול שאינא דאורייתא מיירי והלא מדרבנן הוא דלאמרי' במסכת יבמות (דף פג:): שאס היה מקוה מ' סאה ונתן סאה שאזינן וגטל סאה כשר עד כמה רבי יוחנן אמר עד רובו והיינו טעמא דמדאורייתא הוא דבעינן מקוה ממים מוכנסין לכתחלה בלא שאינא דליתקש למעין דכפרישת לעיל ואפילו נפלו בתר הכי שאזינן בטלו ברובא א"נ קמא קמא בטיל ולעיל נמי גבי יניור המקוה היה עשוי כבר כהוגן ואח"כ קבעו שם יניור דקצמתי פוסל את המקוה מכלל דהיה שם מקוה מעיקרא הלכך פסולא מדרבנן הוא: ועוד. אפילו אס תמלא לומר דאחמירו ביה רבנן כשל מורה הכא גבי דף נמי דאורייתא מיירי דבדף של מתכת מיירי דטומאתו מן המורה דבשלמא עץ אתקש לשק [דכתבי] כלי עץ אז בגד אז עור אז שק [ויקרא יח] מה שק מיטלטל מלא וריקן אף כלי עץ כו' אצל כלי מתכת בפרשת מדין הוא [דכתבי] (במדב ג) אף את הוהב גוג' ולא אתקש לשק. ואכתי דלא כרבי אליעזר רבי אליעזר לא קמפלגי מיירי צין^א חקקו מעיקרא לחקקו ולבסוף קבעו: האמר רבי יוסי כרבי חנינא כו'. משום דפשוטי כלי עץ לית להו טומאה כלל הלכך אוקמה דדף של מתכת: אלא

עין משפט
נר מצוה

לד א מיי פכיא מל' שבת הל' ו פמן לאין סה טוע"ע ח"ט פ' שם ספיק יג:

ב ח מיי פכיא מל' ללס הלסה ד:

רבינו גרשום

ואינה מקבלת טומאה במקוה. ודלאו כלי הוא דכרקע דמי: חייב חטאת. משום הדולש דבר המחוצר: וחכמים אומרי' אינה כרקע וכו'. והשאת משמע דלא ר' אליעזר היא דהא ברייתא קתני גבי צינור חקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה דלא כרקע דמי. ולא רבנן היא דאמרי' אינה כרקע וברייתא קתני קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקוה אלא (דלאו) דכרקע דמי: ותתם טעם דר' אליעזר. דחשיב ליה כרקע משום דתתי' ויטבולו אותה ביצרת הדוש. מה ענין הטבילה אצל יער אלא מה יער כו'. אבל לענין צינור כברייתא ט"ל. ורבנן לית להו האי דרשה דר' אליעזר להכי קסברי בשניור כברייתא אמרא דלאו: דף של נחוטמין. נטר שמתקנין על גביו הלחם: ר' אליעזר מטהר. דלא קא מקבל טומאה והואיל דקבעו בקרקע דמי: מני. ברייתא דצינור: אי ר' אליעזר אפילו חקקו. לצינור ולבסוף קבעו לא ליפסל דכרקע דמי דרקתני הכא דף של נחוטמין אע"ג דחקתן קודם וקבעו בכותל ר' אליעזר מטהר דבוחל מחצובר. ואי רבנן אפי' קבעו לצינור ולבסוף חקקו נמי לפסול דתורת כלי עליו דדי היכי דאמר הכא בין קבעו דף בכותל ולבסוף תקנו בכותל עצמו ובין תקנו בתחלה ולבסוף קבעו כל שעה מטמא דלאו בכותל דמי הכי נמי אפי' קבעו ולבסוף חקקו ליפסל: לעולם ר' אליעזר ושאיני פשוטי כלי עץ. דלית להו בית קבול כנון דף: דטומאה דרבנן. כלומר מדרבנן מקבלת טומאה ולא מדאורייתא ומשום הכי מטהר אפי' כי תקנו ולבסוף קבעו. אבל בני מים שאובים דאורייתא מים פסול הוא. ומקשי' לר' אליעזר מכלל דראובין דאורייתא. כלומר מים שאובין פוסלס את המקוה

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

ל' א מ"י פ"ד מהל'
מקוואות הל' א סמג
עשין רמח:
ל' ב מ"י פ"א מהל' כלים
הלכה כד:

ס' יהיה טעור מה מענין צדי
ת דלסקמכתא ידא כמו כמה
ר"ת דמנן במס' מקוואות
חלה פוסל את המקוה ושלשה
והא קיימא לן דרבנן
ר' חנינא בדרף של
רבנן היא ^ברשאני
אפי' חקקו ולבסוף
דאיכא תורת כלי על
מי גשמים שחשב
האיצטרוכלין מהו
דרבי אליעזר דאמר
הרי הוא כקרקע לא
לך אליבא דרבנן
מאי תיקו ^בשלח ליד
יוסף לרבה ברבי
לנהרעא כי אתאי

ו. ודקשא קל גבי זינור אפילו קצבו
קוה לרנבן דמטמא ליה גבי דף ומשיב
זעבו ולבסוף חקקו שאני שאיבה דרנבן
גמור וזבן דמקלי רנבן ואמרי וזבן פוסל
בקצבו ולבסוף חקקו אצל גבי דף
דטומאחו זמן המורה לעולם טמא אפי'
בקצבו ולבסוף חקקו דסבידא להו
לרנבן דכל המחובר בקוה קצבו זינו
כקרקע: א"פ. לדרנבן הכל שוה דין
קצבו ואפי' חקקו גבי חקקו ואפי'
קצבו לא בטיל חקקו קרקע ומשיב כלי
גמור וגבי שאיבה הוא דלוקלו לבטלו
אזב קרקע אפי' חקקו ולבטיל קצבו
נמי לא יפסול מקוה ולבטיל אזב
קרקע: ומאן פסל דלויא תורה לוי
נ"ו. וכל כך לא רצו להקל דאין
לך שאיבה גדולה מזו הואיל והוא
שם כלי עליה קודם שהוקצב
בקרקע ואי לא חשבת קודם כלי בטלה
גזירתם לגמרי: צע' רב יוסף מ'
שמי'. שהיו יורדין ומשיב עליהן

שדירום האַלטרוֹבֿילן מהו שאותן גשמים יבשירו ורעם אס נפלו עליהן לקבל טומאה דמתן (משפירין פיה מיהל) כל משהב שמתחמו לרצון אפרים שאין סופו לרצון ומכשיר והבא נמי כיון דליחא לא היה צירידה לאן האַלטרוֹבֿיל אפי"ג ולא יחאה ליה צירידה על הפירות וה הכשר ובגדן ישהא האַלטרוֹבֿיל חשוב כחלוש דלא מהני מחשבתו ולא קרינא ביה ובי יתקו אלא היבא דמחשב שדירו על דבר חלוש כדאמרין בפ"ק דשמיטת חולין (דף טו.) חלוש ולבסוף חבירו לענין הכשר ורעם מחלוקת דמתני' הכופה קערה על גבי הכותל כו' ופרכין כו' וליסא דדייקין מיה דכותל כביר חשוב חלוש ואס חשב שידור היה ובי יתקו אכל ככותל מערה שהוא מחובר מעיקרו לא מהניא מחשבתו להכשיר ורעם ובמורה הכינסו יליף מקראי דבעינן מחשבה לנזרך דבר החלוש והאי האַלטרוֹבֿיל נמי חלוש ולבסוף חבירו הוא ואליבא דרבנן דלעיל (פסא) דפליגי במחשבת קבועה קמיבעיא ליה דמפרש ואולי לא סבירה להו דחלוש ולבסוף חבירו לענין הכשר ורעם יהי חלוש או לא: אליבא דהו' אליעזר לא סיבעי לך. דודאי חשיב מחובר ולא מביעיא האַלטרוֹבֿיל דמי לקרקע טפי ממחשבת קבועה דודאי חשיב מחובר אלא אפילו במחשבת קבועה דחשבו לה רבנן חלוש פליג איה ואמר כל המחובר כיו' הלא ליכא למימר דטעמיה (יה) הוס מושא דבעין יפה מוכר להו כללא קאמר ועוד דטעמיהן ליה גבי דף דמסורא אפי' בחקנו ולבסוף קבעו ואליבא דרבנן דדף נמי לא קמיבעיא ליה דודאי חלוש ולבסוף חבירו הוי חלוש כדקא חשיבי ליה חלוש גבי טומאה אפי' קבעו ולבסוף חקנו והוא הדין להכשיר: בי סיבעי לך אליבא. דהנהו רבנן דלעיל דפליגי עליה דרבי אליעזר במחשבת קבועה מהא מ"א חבירי חבירי היינו טעמיהו דסבירה להו דכל חלוש ולבסוף חבירו חשיב חלוש והלכך לא מכר את הקבועה והוא הדין לגבי הכשר טומאה וכוין דטעמיהו נהוס דחשיבי ליה חלוש לא מושא אפילו חבירי היבא בא דחשיב להדיח במחשבת קבועה דמכשירין אלא אפילו חבירי להדיח וכן האַלטרוֹבֿיל חבירי את המכשיר דעל כרחך טעמיהו גבי האַלטרוֹבֿיל

אמר פוסלים מים שאובין אצל במקוה שלם כל מים שאובין שבעולם
אין אחת דמתן הכס פרק ששי (מ"ח) היה בעלין מ"ם סאה ונתמחולן אין כלום
ורוב מים שאובין אין נפסל כיון שהיה שלם דלא א' אפשר אלא ח' נפס'
להרריה בהן את הארבעה עשר מהו להבשרישר בהן את הורעי'ם. אין
ואליבא דרבנן דמכתשת ואין נראה לר"י דאם כן לימא סתמא תלוש
לין (דף טו. וסס) ולא הוה ליה למינקט אטרוגביל טפי משאר מיני ועוד
לענין הכשר ורעים כמו שפירש לענין מכר ועוד לענין חסוטה נמי
לדברנן דדף לא מיעביא ליה לדלידהו ודאי לא כחלוש א"כ אדמיכעיא
לענין הכשר ורעים תיבעי ליה לעמיא דקא חסוטה דקא רובי' אטרוגביל
לחלוש ה"נ לרבנן דמתמשת דלמאן אית לן למימר דפליגי נמי
מכתשת לכוול ואטרוגביל וצפרק קמא דחולין (דף טז:) מחלק בין
לא ליה ונראה לר"י לדברנן דדף מיעביא ליה להשגי ליה לק' תלוש
מו אהדדי ואליבא דמאן דלאמנ צפ"ק דחולין (דף טז. וסס) תלוש
מא מיעביא ליה לרבנן דדף ומכתשת כדכולהו רבנן דרבי אליעזר
אין והכי נמצעתי ליה אטרוגביל דבעל גבוי קרקע גבוי מכר לרבנן
שר ורעים או דלמא לענין הכשר ורעים לא חשיב מחזור כמו כותל'
מכתשת היינו משום שאין סופה כל כך להעביר צדיק כמו האטרוגביל
יניטל יותר מכותל' ואליבא דרבי אליעזר לא מיעביא ליה דהא חשיב
ציל והא דקאמר אליבא דרבי אליעזר לא תיבעי לך דלמא כל המחזור
אין להוכיח אהכשר ורעים^ט אלא אמאי דמטיר בדק קא סמיך':
מעמלא

מדאורייתא היא: והא דפסלי
דמיס שאובין היא דאדפסלי
מדורבנא היא כדאמר רבמיס
במות (דף 9ב) היו עורשין
במקוה של מ' סאה ונטל
סאה ונתן סאה חזק
עוד כמה אמר ר' יוחנן
רבה יתור מרובה
פסיל ליה, ל"א שאיבה
לשטבילא מדורבנא פסיל ליה
מדאורייתא דמן התורה כשר
ל"א מעט בותרא שצריך
דמיס חזין עליו זכ וכתב
וכי יטהר הזב וגר': ועוד.
קרישא אחריני אה אמר ר'
יוסי כי בנא דנא אה אמר ר'
מחבת מחלוקת. ר' אליעזר

[illegible]

(א) [ב"ק מז, ב] כחובות סט.
(ג) [ויקרא יא, ד] [מכשירין
פ"ד מ"ג, ה] [שמיי סוף
פרשה ט, ו] [ז"ל משום שאי
אפשר וכ"ה בס"י],

(א) גמ' מהו להכשיר בהן את הזרעים אליבא דר' אליעזר: (ב) רשב"ם ד"ה אליבא וכו' דטעמיה דר' אליעזר התם וכו' כדקדחשי ליה תנש: (ג) ד"ה כ' מינעי וכו' ה"כ דחישב להדיא המכתשת וכו' אפילו חישוב להדיא:

וּשְׁאֵנִי שְׂאִיבָה דְּרַבְּנָן. מֵהַ
שְׁמֻקָּה נִפְסַל צַ' לְוֹגִין מִיס
שְׂאִוִּין, מְדַרְבֵּן הִיא (ב'ק'
(טו). כִּי אֲתִיא הָךְ אִיתְתָּא
לְקַמְךָ. אִשָּׁה אֶחָת צָחַת לְפָנֵי
ר' נַחֲמִיָּה שְׁהִיא לֵה לִּיטוֹל
וַיִּשְׁוֹר נִכְסִים בְּמֻקוֹמוֹ שֶׁל
רַבָּה בַּר רַב הוּא וּבִקְשָׁה מִנוּ
לְשַׁלּוֹת לוֹ דֶּנֶר מֵאִתּוֹ שִׁשְׁתֵּדֶל
דְּלִינָה (כְּתוּבוֹת 80).

[illegible]

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

^(א) וַיֵּלֶךְ הָרִין, ^(ב) וַיֵּלֶךְ רַבְרָא, ^(ג) עַיִן מוֹסֵי עֲרִינָן לֵב, וְעִי' עִירֵן עֵץ מַלְגָּ, ^(ד) קוֹשִׁין מִן יָדִי, וְחוֹסֵף מְנוּחָת פִּי' וּמוֹסַחֲמָה צִיַּץ פִּי' צִי, ^(ה) וְדָף סַטָּן, ^(ו) וְשִׁמְשִׁיק רִשִּׁי, ^(ז) וְעִינָן מַחֲוִין.

הנהרות הב"ח

^(א) גבי' פתוחות לבאן ולכאן נמכרות עמה כב"ל וסויות אלו ואלו נתקח: ^(ב) שם קנה טול חבי השחא הסם הוא דסדנא: ^(ג) רשב"ג ד"ה אפילו וכו' ולא ממטלטלי ומדשחלה ליה אגבה כב"ל וסדנא: ^(ד) ל"ה אכל וכו' שאין קושטין וחינו כל הך דאמין: ^(ה) ד"ה חולסות וכו' משום הווא בפני עלמא: ^(ו) ד"ה מניח וכו' שאין דאורי: ^(ז) ד"ה וכוני וכו' המוכר את החצר באותו לשון שרגילין לקרותה חצר דהייט: ^(ח) ד"ה מלוא וכו' שמוראין זו:

מוסף רש"י

מאצטרובלי. משבז אחת הריסות מנות שכן ומקרקעי משבז לה (בתובות טו). מעמלא דבתי. שניות הכנים ממקרקעי קא אחי דסדנא דארעא חד (טו). דהא טולה מחוצות סדנא, עירי"ק כמו מן של נפחים, כלומר עשת וסויות הקרקע מד הוא (קדושין כז).

מוסף תוספות

א. דמה צומד בזה שעי' קרקע נעשית מלוה, וכי אם מוכר קרקע אביהם והניח להם אביהם מעות יחשבו בקרקע, אור ידוע. ב. והשטא הוה ליה כפירות הצריכין לקרקע שהם בקרקע, רמב"ם.

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

אִלֶּטְרוּצִיל דִּלְמִירי מוכר לֹא מִשּׁוֹס דחשיב ממוכר דהֵא גְבִי מוכר מכתשת חשבי ליה לתלוֹס ולבסוף חיברו כתלוֹס ואֶלֶטְרוּצִיל נמי תלוֹס ולבסוף חיברו הוּא דקודס שיקבענו בקרקע הוי גְבוּי ועומד ואלֹא היינו טעמייהו מִשּׁוֹס דעיקר עשייתו לקציעות בקרקע טפי ממכתשת חשבי כבית לַעֲנִין מכירות בית דומיא דכותלי הבית דחשבי תלוֹס לַעֲנִין הכשר ורעיס ולגבי מוכר הרי הן ככלל בית וחשיבי בקרקע או דלמא טעמייהו גבי מכתשת מִשּׁוֹס דצעין רעה מוכר אצל לגבי הכשר כקרקע משוו ליה וכו"א סבירא להו מיקו. האי דנקט להדיא בזה את האֶלֶטְרוּצִיל ולא נקט מכתשת

אורחא דמילתא נקט שהוי רגילין להדימו אי נמי רבנותא הוּא דנקט כדפרישי' דלע"ג דלמירי רבנן מוכר את האֶלֶטְרוּצִיל איכא למימר דחשבי ליה תלוֹס לַעֲנִין הכשר ורעיס כדפרישית: **עישור נכסי**. שהבט נוטלת בנכסי אִזְנִי בצביל פרנסת הבעל להניאֹח בַּז וקו"ל בכתובות (דף סה.) לפרנסה שמין בצבז והיכא דאין יודעין דעתו נוטלת עישור נכסים וממקרקעי ולא ממטלטלי כדלמך בכתובות^(א): **אפי' מאֶלְטְרוּצִיל**. כר"א נסו^(ב): דכל הממוכר לקרקע הרי הוא כקרקע. ופירש רבינו גנגל וקו"ל הכי דהא לית מאן דפליג. עלה ולדברי הכל פרנסה דהיא עישור נכסי ממקרקעי ולא ממטלטלי היא ואפילו בזמן הזה דהא כהדיא פסק רבא

בפרק מילאֹת האֵשׁא [כתובות סט:] הלכתא ממקרקעי ולא ממטלטלי בִּין לכתובה בִּין למוזיז בִּין לפרנסה ואף על גב דרבוותא הגאונים תקנו^(ג) לגבות כתובה אפי' ממטלטלי גובים נם מוזיז אפי' ממטלטלי דהא קו"ל (כתובות דף נד:)^(ד) תנאי כתובה ככתובה דמי הני מילי בכתובה ומוזיז אצל הפרנסה אינִי מתנאי כתובה הלכך במקומה עומדת וממקרקעי גביל ולא ממטלטלי^(ה): **אגבא מאֶלְטְרוּצִיל**. דלניון מטלטלי קצועין בקרקע. משענין מינה דקוניה דשמעתא כר"א סלקא דסבר כל המחוזר לקרקע הרי הוא כקרקע כן פ"י^(ו) מנגלל והכי פסק' אליאז דהלכתא וכן עיקר: **מעמלא דבתי**. **בבתנאי** המוכר את החצר לא מוכר בתים בורות שיחין ומערות יאבל לא את המטלטלין יבומן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מוכרין יבין כך ובין כך לא מוכר לא את המרחץ ולא את הבית הכבד שבתוכה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוירה של חצר: **גב' ת"ר** המוכר את החצר מוכר בתים החיצונים ובתים הפנימים ובית החולסאות הנויות

אגבה עישור נכסי אפי' מאצטרובלי דריחיים א"ר אשי כי הויין בי רב כהנא **אמבנין אפי' מעמלא דבתי: בבתנאי** יהמוכר את החצר מוכר בתים בורות שיחין ומערות יאבל לא את המטלטלין יבומן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מוכרין יבין כך ובין כך לא מוכר לא את המרחץ ולא את הבית הכבד שבתוכה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוירה של חצר: **גב' ת"ר** המוכר את החצר מוכר בתים החיצונים ובתים הפנימים ובית החולסאות הנויות

סו.

לֹא מִיּוּי פ"כ מהל' אִשּׁוֹת הֵל' ה סמנ עשין מה טו"ע אִשּׁוֹת פ"י קני ספי' ב:
לֵב ב ג ד ה ו ז מיי פכ"ס מהל' מכירה הלכה ו סמנ עשין פכ טו"ע ח"מ פ"י רטו ספק ח:

מעמלא דבתי. וא"ס היכי דמי אי כבר בא השכירות ליד האמין אס כן מטלטלי נינהו ולא גביו מנייהו^(א) ואי אתא לאשמועינן שיכולה להסכיר לזכר מדוייתה פשיטא דאפילו למכור יכולה וי"ל כגון שהסכירו הבית לשנה וכבר עבר חיי הזמן וקא משמע לן דאפילו שכירות מזמן שעבר תטול דאין השכירות משלמת אלא לבסוף^ב ולא דמי למטלטלין: יס

פתוחות לתוכה נמכרות עמה ושאין פתוחות לתוכה אין נמכרות עמה פתוחות לבאן ולכאן^(א) ^(ב) (אלו) ואילו נמכרות עמה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא מילואא של חצר אמר מר פתוחות לבאן ולכאן נמכרות עמה והא תני ר' חייא אין נמכרות עמה לא קשיא יהא דרוב תשמישתייהו לגו הא דרוב תשמישתייהו לבר: ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוירה של חצר: אמר^(ב) **גב' (רבה)** אי דאמר ליה דירתא דכולי עלמא לא פליגי דבתי משמע בי פליגי דא"ל דרתא מר סבר תרביצא משמע ומר סבר בתי משמע איכא דאמרי אמר^(ב) **(רבה)** אי דאמר ליה דרתא דכולי עלמא לא פליגי דבתי משמע כי פליגי דא"ל חצר מר סבר חצר אוירא משמע ומר סבר כחצר המשכן ואמר^(ב) **(רבה)** אמר רב נחמן מוכר לו^(ג) חולסית ומצולה החזיק בחולסית לא קנה מצולה החזיק במצולה לא קנה חולסית איני והא^(ד) אמר שמואל מוכר לו עשר שדות בעשר מדינות כיון שהחזיק באחת מהן קנה כולן^(ה) התם הוא דסדנא דארעא חד הוא וכולה חדא תשמישתא הוא אבל הכא הא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד ואיכא דאמרי אמר

דבית ליה בין חצר ובין בית כי היכי דרייזי אינשי בחיזון פתוחות לחצר והכל מוכר לו: דרתא מתרגמינן חצר דרתא. מר סבר ר' אליעזר תרביצא משמע דרייזי אורי של חצר לחוד ולא בתי ורבנן סברי אפילו בתי משמע דהיינו כדרייזי אינשי חצר ע"י בית ומכר לו הכל בין חצר ובין בית: ר' אליעזר סבר לא מוכר אלא אוירא דחצר כחצר המשכן. שלא היה שם לשבח ולא כלום כי אם מוכר לחוד: חולסית. צונמא: כיון שהחזיק באחת מהן. על דעת לקנות כולן: קנה כולן. דאדרי ואדרי כולהו עשר שדות דרא תשמישתא ניהו לויריעה קיימי. חולסית. חמשים לחוד למשטח שם בניהם: מצולה לויריעה:

עין משפט

נר מצוה

לח א מיי פ"כ מהל' אִשּׁוֹת הֵל' ה סמנ עשין מה טו"ע אִשּׁוֹת פ"י קני ספי' ב:
לֵב ב ג ד ה ו ז מיי פכ"ס מהל' מכירה הלכה ו סמנ עשין פכ טו"ע ח"מ פ"י רטו ספק ח:

רבינו גרשום

עישור נכסים. דיש לה לבט בבבסי אביה ירושת ממקרקעי: אפילו מאצטרובלי. דקרקע דמי: מעמלא דבתי. משכיות ולא הבתים. ויש אומרים מעמלא דבתי היינו וכל שמוציאין לפני הפתוחים גובה מהן עישור נכסים: פ"ס המוכר את החצר מוכר את הבתים שחזין ובערות. שחתת הבית ופתוחין לחצר דכל הני מעשירי לחצר: לא מוכר את בית המרחץ ולא את בית הבד שבתוכה. משום דלא שייכי לחצר ורשות בפני עצמו הוא: אלא אוירה של חצר. ולא שום תשמיש אחר: בתים החיצונים. הפתוחים לחצר: בית חולסאות. אלו טלעים כמו צונמא דחשיב מעשה בפני עצמו הוא: נמכרים עמה. משום דשייכי לחצר: פתוחין לבאן ולכאן. לחצר ולרה"ט. מילואא. אוירא: הא דרוב תשמישתייהו דהנויות לגו. כחצר נמכרות עמה: אבל אי דרוב תשמישתייהו לבר. לרשות: הדברים אין נמכרות עמה: אמר רבא אי דאמר לו המוכר ללוקח כשמוכר לו החצר: דירתא. כלומר דירה אני מוכר לך: כולי עלמא לא פליגי דבתי משמע. דובין ליה בין חצר ובין בית כי היכי דרייזי אינשי בחיזון פתוחות לחצר והכל מוכר לו: דרתא מתרגמינן חצר דרתא. מר סבר ר' אליעזר תרביצא משמע דרייזי אורי של חצר לחוד ולא בתי ורבנן סברי אפילו בתי משמע דהיינו כדרייזי אינשי חצר ע"י בית ומכר לו הכל בין חצר ובין בית: ר' אליעזר סבר לא מוכר אלא אוירא דחצר כחצר המשכן. שלא היה שם לשבח ולא כלום כי אם מוכר לחוד: חולסית. צונמא: כיון שהחזיק באחת מהן. על דעת לקנות כולן: קנה כולן. דאדרי ואדרי כולהו עשר שדות דרא תשמישתא ניהו לויריעה קיימי. חולסית. חמשים לחוד למשטח שם בניהם: מצולה לויריעה: